

Inventering av förorenade områden

Västra industriområdet i Landskrona

Flygfoto över västra industriområde i Landskrona, 1978

www.m.lst.se

Miljöenheten

Jimmy Nilsson

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

INLEDNING	3
BAKGRUND	3
VÄSTRA HAMNOMRÅDET I LANDSKRONA – KORT HISTORIK	4
ALLMÄNNA FÖRUTSÄTTNINGAR.....	4
METODIK.....	4
AVGRÄNSNING.....	5
INFORMATIONSKÄLLOR	6
<i>Länsstyrelsens arkiv .....</i>	<i>6</i>
<i>Kommunen - Miljöförvaltningen .....</i>	<i>6</i>
<i>Kommunen - Stadsbyggnadskontoret .....</i>	<i>6</i>
<i>Museum och bibliotek.....</i>	<i>6</i>
<i>Undersökningar.....</i>	<i>6</i>
<i>Information från personer verksamma inom området.....</i>	<i>7</i>
RESULTAT	7
BULTEN.....	8
<i>Boliden.....</i>	<i>8</i>
<i>F d Supra, östra delen .....</i>	<i>8</i>
<i>Längs Fartygsgatan.....</i>	<i>8</i>
<i>Sahara .....</i>	<i>8</i>
FOSFATEN	8
HARTSLIMMET	9
KAFFET	9
KOLET.....	9
KULVERTEN	9
LOKSTALLET	9
SKEPPSBRON	9
SODAN	9
STENEN	9
SYRET	10
VARVSUDDEN	10
VETET	10
VIADUKTEN	10
VIRKET	11
DISKUSSION.....	11
BILAGOR.....	13

Inledning

Landskrona västra industriområde har inventerats med avseende på förorenade områden av Länsstyrelsen i Skåne län. Projektet har pågått under april-juni 2004 och huvudansvarig för projektet har varit Jimmy Nilsson.

Länsstyrelsen har samarbetat med Landskrona kommun för att genomföra inventeringen.

Området har prioriterats för inventering eftersom det på platsen bedrivits industriell verksamhet under en längre tid. Dessutom har många av verksamheterna avvecklats eller flyttat och delar av industriområdet är aktuellt för exploatering. Det har även konstaterats att sediment i anslutning till området har varit kraftigt förorenade och att det historiskt sett funnits en negativ påverkan på fauna som härletts till industriell verksamhet (svartlistning med avseende på kvicksilver i fisk).

Inventeringen har genomförts enligt MIFO-metodiken fas 1 och resultatet från inventeringen har förts in i den databas för förorenade områden som finns på Länsstyrelsen. Inventeringen har framförallt fokuserat på tidigare industriell verksamhet. Totalt har 56 objekt (områden) inventerats och riskklassats inom ramen för projektet.

Verksamhetsutövare inom området har informerats om inventeringen genom ett informationsbrev samt en enkät som Länsstyrelsen skickade ut i april 2004. Information om den pågående inventeringen har även funnits på Länsstyrelsens hemsida. Efter inventeringen har fastighetsägare och verksamhetsutövare med verksamheter som inventerats informerats om resultatet från inventeringen och ombetts att kommentera innehållet i blanketterna.

Bakgrund

För närvarande pågår en rikstäckande inventering av förorenade områden. Inventeringen, som utförs av länsstyrelsen, görs enligt Naturvårdsverkets MIFO-modell. MIFO står för Metodik för Inventering av Förorenade Områden.

Tidigare har Länsstyrelsen i Skåne län framförallt inventerat branschvis. I projektet med Landskrona hamn har Länsstyrelsen istället genomfört en områdesvis inventering. Området har en lång och komplex industriell bakgrund varför arbetet underlättats genom att flera branscher inventerats samtidigt. En annan anledning till att göra områdesvis inventering är att bättre kunna utnyttja den information man ofta får om andra företag i samma område, information som annars skulle kunna gå förlorad. Metoden har även framgångsrikt använts av Malmö kommun.

Arbetet delas upp i fas 1 och fas 2.

Orienterande studie, fas 1. Innebär att objekt identifieras och uppgifter om verksamheten samlas in, t ex via arkiv och kartstudier, intervjuer och platsbesök. Inventeraren använder sig av ett för ändamålet framtaget blankettset där insamlade uppgifter antecknas. Tillgång på underlagsdata påverkar riskklassningen då större osäkerhet i dataunderlaget skall resultera i en strängare riskbedömning.

Översiktlig undersökning, fas 2. OBS! Gäller endast utvalda objekt. Prov tas på aktuella medium (mark/grundvatten/ytvatten/sediment). Det blankettset som använts vid fas 1 kompletteras med ny information.

Vid riskklassning (efter respektive fas) placeras objekten i en av fyra riskklasser:

- Riskklass 1 – Mycket stor risk för negativa effekter på människa och miljö
- Riskklass 2 – Stor risk för negativa effekter på människa och miljö
- Riskklass 3 – Måttlig risk för negativa effekter på människa och miljö
- Riskklass 4 – Liten risk för negativa effekter på människa och miljö

Det är viktigt att poängtera att riskbedömningen är utförd enligt MIFO fas 1 och innebär således en **preliminär** riskklassning och att uppgifterna måste verifieras med provtagning innan en komplett riskbedömning kan göras. Vid all exploatering av områden med industriell verksamhet (avslutad eller pågående) bör försiktighet iakttas oavsett riskklass. Inventeringen är och skall betraktas som ett underlagsmaterial för vidare arbete och riskklassningen är inte ett juridiskt bindande ställningstagande.

Västra hamnområdet i Landskrona – kort historik

Landskrona är en utpräglad industristad med gamla anor. De senaste decennierna har staden drabbats av många nedläggningar. Inom industriområdet i västra hamnen finns det/har funnits flera stora industrier, bl a Öresundsvarvet som en gång var Sveriges största båtvarv och Kockum-Landsverk med stor produktion av stridsvagnar och grävmaskiner. Andra stora företag inom området är Supra/Hydro Agri med konstgödseltillverkning och de mekaniska verkstäderna Järnkonst (idag Thorn Lightning) samt f d flygplanstillverkning vid Thulinverken. Det finns och har också funnits större verksamheter med inriktning på återvinning och skrothantering, t ex Boliden Bergsöe (återvinning av bly), Scandust och ett företag som under 1980-talet var specialiserat på demontering av båtar. I områdets norra del låg ett av stadens gasverk fram till 1960-talet.

Det har bedrivits verksamhet inom området de senaste 100 åren. Vid branschkartläggningen på 1990-talet placerades området i sin helhet i riskklass 2 och Länsstyrelsen bedömer risken som stor att delar av området är förorenat.

Allmänna förutsättningar

Spridningsförutsättningarna i området bedöms som stora eftersom marken består av fyllnadsmassor. Då man behövde ytterligare mark för industriell exploatering skapades efter hand nya landområden genom att man deponerade fyllnadsmaterial och muddermassor på den gamla havsbotten. Exakt vilka massor som använts inom respektive objekt är inte känt och området kan därför vara förorenat, trots att verksamheten som bedrivits på platsen inte har förorenat. Dessutom kan föroreningar sprida sig både i luften och i grundvattnet från en fastighet till en annan.

Inom Landskrona kommun finns planer på att förändra markanvändningen och bygga bostäder och affärer i delar av området. Landskrona Hamn AB (kommunalt bolag) försöker locka företag att nyetablera sig i området för att utnyttja de goda möjligheter som finns när det gäller t ex läget, lokaler och närheten till kajplatser. Idag utnyttjas dessa möjligheter inte i full utsträckning p.g.a. nedläggning av en del större verksamheter.

Metodik

Inventering av förorenade områden (fas 1) handlar till stor del om att ta reda på vilka företag som finns och har funnits, vilken verksamhet som bedrivits och vilka kemikalier som hanterats. Fotografier, flygbilder, markundersökningar, tillståndsansökning (enligt Miljöskyddslagen och Miljöbalken), bygglov, tidigare inventeringar, gamla kartor och adresskalendrar är exempel på material som har studerats. Vidare har folk som är eller har varit verksamma i området intervjuats.

Avgränsning

Västra industriområdet ligger i södra delen av Landskrona, söder om järnvägen och stationen. I arbetet har enbart fokuserats på området väster om Lundåkragatan vilket är den äldre delen av industriområdet. Områdets avgränsning framgår av kartan i figur 1 (se även bilaga 4).

Vissa områden har dock undantagits:

- Länsstyrelsen skall inventera verksamheter där myndigheten själv bedriver tillsyn i särskild ordning. Dessa verksamheter, vilka är grönmärkade på nedanstående karta (figur 1), har därför undantagits detta arbete. Det gäller företagen Yara AB (f d Hydro Agri), Boliden Bergsöe samt Scandust.
- Det område som tillhör Banverket kommer att inventeras i verkets regi i enlighet med instruktioner från Naturvårdsverket. De beräknas vara färdiga i oktober 2004.
- Sediment i anslutning till industriområdet kommer att inventeras separat.
- Verksamhet med träimpregnering, det orangemärkade objektet på kartan (figur 1), riskklassades 2002 i samband med den branschvisa inventeringen.

Figur 1. Avgränsning av området. De grönmärkade områdena har inte inventerats i detta arbete. Det orangemärkade objektet är sedan tidigare placerat i riskklass 2.

Informationskällor

Flera olika källor har använts för att samla in nödvändig information till inventeringen.

Länsstyrelsens arkiv

Handlingar på Länsstyrelsen har använts för att få information om företagens verksamhet, användning av kemikalier, produktionsstorlek mm.

Kommunen - Miljöförvaltningen

Länsstyrelsen har samarbetat med Landskrona kommun för att genomföra inventeringen. Eftersom kommunen bedriver eller har bedrivit tillsyn på ett antal av de företag som finns i området har deras kunskaper varit till stor hjälp. I vissa fall har Länsstyrelsen även följt med kommunen vid tillsynsbesök på olika företag för att få en bättre bild av verksamheten.

1983 genomförde kommunen en branschinventering av verksamheter med hantering av miljöfarliga ämnen (*Hantering av hälso- och miljöfarliga varor inom tillverkningsindustrin i Landskrona hamn*) som varit till stor hjälp, både som underlag för vilka företag som då var verksamma och vilken typ av verksamhet de bedrev. Vidare har två studenter skrivit examensarbeten som berört industriområdet (en mindre inventering av Landskrona hamn (*Markföroreningar i Landskrona västra industriområde - historisk kartläggning*) samt ett arbete om det gasverk som fanns i kvarteret Viadukten (*Förekomst och spridning av PAH på gasverkstomt i Landskrona*)).

Kommunen - Stadsbyggnadskontoret

Stadsbyggnadskontoret har kartor, bygglovshandlingar och flygbilder som berör området. I gamla bygglov har det funnits ritningar och dokument som berättat om verksamheter som bedrivits vid olika tidpunkter. Här finner man även information om hur lokalerna har använts och om vissa anläggningar t ex galvaniseringsanläggningar, avfettningsbad mm. Flygfoton från 1950-talet och framåt har gett en bra bild av hur området utvecklats, vid vilken tid lokaler har uppförts eller rivits och eventuell förekomst av deponier och upplag.

Länsstyrelsen har tagit del av en plan i vilken det framgår att det i delar av området, närmast Landskrona centrum, finns planer att bygga bostäder och affärer. Det är viktigt att uppmärksamma att den riskklassning som har presenteras i denna PM är baserad på dagens markanvändning (industrimark).

Museum och bibliotek

Landskrona Museum har ett antal adresskalendrar från slutet av 1800-talet fram till 1980-talet. Dessa har gett kunskap om tidigare verksamheter och under vilka år företagen fanns på en viss adress. Vidare har museet ett stort antal fotografier. T ex har fyra stora oljecisterner och ett kolupplag lokaliserats med hjälp av dessa. Även litteratur från stadens stadsbibliotek har studerats.

Undersökningar

Vid inventeringen har Länsstyrelsen efterlyst markundersökningar inom området. Ett antal (för kommunen och Länsstyrelsen) tidigare okända undersökningar har kunnat samlas in. Vid 15 av de 56 riskklassade objekten har det, åtminstone på del av objektet, genomförts miljötekniska markundersökningar av varierande omfattning och kvalitet. Vid ett flertal undersökningar har föroreningsnivån endast bestämts med hjälp av fältinstrument och ofta har man inte genomfört analyser på grundvattnet. Både jordprover och grundvatten har i huvudsak analyserats med avseende på metaller samt olja och PAH. Exempel på föroreningar som generellt inte har undersökts, och som kan vara intressanta vid den typ av verksamheter

som funnits inom området, är klorerade alifatiska kolväten, organiska tennföreningar och PCB.

Information från personer verksamma inom området

Vid projektets början skickade Länsstyrelsen ut ett brev med information om den kommande inventeringen och en enkät (bilaga 1) med frågor om tidigare och nuvarande verksamhet inom fastigheten. Svarsfrekvensen var hög och de företag som inte svarade kontaktades per telefon eller genom besök.

En artikel (bilaga 2) har lagts ut på Länsstyrelsens hemsida, dels för att uppmärksamma projektet, dels för att personer ska kunna höra av sig och berätta om sina erfarenheter från området.

På Arbetarrörelsens arkiv i Landskrona finns en person som förutom egen kunskap om området dessutom har tipsat om personer som tidigare varit fackliga representanter (skyddsombud mm) på företag inom området. Dessa personer har bidragit med mycket värdefull information.

Resultat

Totalt har 60 objekt identifierats inom det avgränsade området. Av dessa har 56 riskklassats i projektet, oftast med indelning efter fastighetsgränser. Där det har ansetts lämpligt har ett objekt innefattat flera fastigheter. De inventerade objekten finns listade i bilaga 3 och inritade på en karta, bilaga 4.

Tabell 1. Fördelning av objekten inom respektive riskklass.

	Riskklass 1	Riskklass 2	Riskklass 3	Riskklass 4	TOTALT
Antal objekt	2	19	35	0	56

Eftersom hela området består av fyllnadsmassor (muddermassor och avfall mm.) har det inte bedömts rimligt att placera något objekt i riskklass 4. Samtidigt är hela området industriområde, vilket gör att även om det finns stor risk för föroreningar så bedöms det mindre allvarligt än liknande situation i t ex ett bostadsområde.

Figur 2. F d Varmgalvaniseringsfabriken inom kvarteret Syret.

Bulten

Fastigheterna med benämningen Bulten ligger inte inom ett sammanhängande kvarter utan finns på flera platser inom industriområdet.

Boliden

I kvarteret Bulten finns företaget Boliden Bergsöe (fd Paul Bergsöe & Son) sedan 1924. Till en början tillverkades bly- koppar- och tennlegeringar. Idag utviner företaget bly från bland annat bilbatterier. År 2001 återvanns 98 % av Sveriges bilbatterier här. Området har inte riskklassats utan kommer att inventeras i särskild ordning som en del i tillsynsarbetet.

F d Supra, östra delen

På området fanns Supras gamla konstgödselabrik som byggdes 1965. Tidigare fanns ingen verksamhet på området. Fabriken är riven men området tillhör fortfarande Supra (Yara AB) och därmed har det inte inventerats. På området fanns också en verkstad och lagerlokaler som nu har sålts och idag finns det bland annat en skrotverksamhet på området. De områden som är inventerade är klassade som **riskklass 3**.

Längs Fartygsgatan

Längs Fartygsgatan finns ett område som fylldes ut på 1960-talet. En del olika verksamheter finns eller har funnits på området, t ex asfaltverk, verkstäder och plasttillverkning. Det finns anledning att tro att bakelitrester med blyinnehåll från Boliden användes vid utfyllnad av området. En markundersökning från en av fastigheterna tyder på det. Alla objekt i området är klassade som **riskklass 3**.

Sahara

Inom objekten på fastigheterna Bulten 7, 11 och 12 har varvet tidigare bedrivit verksamhet (främst målning och blåstring). På senare år har diverse skrotverksamhet samt ett asfaltverk varit verksamma på platsen. Idag är verksamheten inom området mycket begränsad och objektet har placerats i **riskklass 2**.

Fosfaten

Fosfaten är ett stort kvarter som en gång i stort sett tillhörde Supra/Hydro Agri, vilka har tillverkat konstgödsel i Landskrona under hela 1900-talet. Idag är produktionen i princip nedlagd och företaget, som numera heter Yara AB, har istället terminalverksamhet på delar av området. De fastigheter som Yara AB fortfarande bedriver verksamhet på har inte riskklassats utan kommer att inventeras i ett senare skede (Fosfaten 11, Fosfaten 12, Fosfaten 13 och Fosfaten 19). På Fosfaten 12 fanns mellan ca 1915 och 1970 företaget Thulinverken. De tillverkade flygplan, flygmotorer, bromsar, vävstolar mm. I lokalerna fanns även textilföretaget Emil Emond och under åtminstone en kortare period företaget Vinylprodukter. På Fosfaten 13, där Supra/Hydro Agri framförallt har haft magasin och terminalverksamhet fanns tidigare verkstadsföretaget Landsverk med bl a smedja, gjuteri, blåstrings- och lackeringsverksamhet. Företaget bedrev även verksamhet utomhus. På Fosfaten 19 har Supra bland annat haft svavelsyra- och NPK-fabrik, ammoniaktank och cisterner för salpetersyra.

En mindre del av kvarteret har inventerats, dvs de fastigheter där Supra tidigare bedrivit verksamhet, men där fastigheten avyttrats. En markundersökning som gjordes år 2001 visar att grundvattnet är mycket kraftigt förorenat av metaller i anslutning till de gamla fosforsyracisterna. Andra delar av området misstänks vara mindre förorenade, varför delar av området klassats som **riskklass 3** och andra som **riskklass 2**.

Hartslimmet

Som namnet antyder har verksamheten på platsen dominerats av limtillverkning, idag Lyckeby Industrials, tidigare Svenska Limfabriken med samma verksamhet. Limfabriken och ett åkeri har funnits i kvarteret sedan ca 1960. Idag finns det också en bilverkstad på ett objekt. Samtliga objekt har placerats i **riskklass 3**.

Kaffet

Numera har Landskrona Hamn AB kontor i lokalerna. Tidigare hade företaget Skandiatransport AB import av bilar på objektet. Detta företag reparerade även järnvägsvagnar som de använde i verksamheten. **Riskklass 3**.

Kolet

Denna fastighet var ämnad som kolupplag, men enligt tillgängliga uppgifter har den aldrig använts för detta ändamål. Landsverk har istället använt ytan som parkeringsplats. Tidigare hade Svenska Sockerfabriks AB tillverkning eller upplag av trälådor på området. **Riskklass 3**.

Kulverten

Området där kvarteret Kulverten ligger fylldes ut på 1950 och 60-talet. Delar av kvarteret har använts som tipp och man har hittat bildäck, kylskåp mm vid markarbete inom Kulverten 10. I kvarteret finns Ernst Hjort Trävaru och Landskrona Galvanoverk som båda placerats i **riskklass 2**. Övriga objekt är Sydsten Cementfabrik, Nilssons Mekaniska, en f d bilverkstad/billackering samt lager och kontorslokaler som placerats i **riskklass 3**.

Lokstallet

Inom delar av kvarteret fanns tidigare Landskrona Kirurgiska Sliperi med flera vilka bedrev ytbehandlingsverksamhet från 1938 fram till 1980-talet. Verksamheterna har hanterat farliga kemikalier och fått anmärkningar från tillsynsmyndigheter för denna hantering. Idag används delar av lokalerna som förråd men med hänvisning till tidigare verksamhet placeras objektet i **riskklass 1**. På Lokstallet 12 fanns under ett antal år på 1950 och 60-talet en kemptvätt vilket innebär att objektet bedöms tillhöra **riskklass 2**. Ingen verksamhet bedrivs emellertid i lokalen idag. Övriga fastigheter inom Lokstallet har behandlats som ett objekt och placerats i **riskklass 3**. I lokalerna har det bland annat funnits bilverkstad, mindre mekanisk verkstad och lager. Idag tillverkar företaget "Landskrona Rostfria" rostfria produkter inom delar av objektet.

Skeppsbron

Under första hälften av förra seklet fanns längs kajkanten och på båda sidor av Kolgatan ett upplag av stenkol och andra varor. Förvaringen skedde direkt på marken. Dagens verksamhet inskränker sig till lagerlokaler vid kajen. Objektet har placerats i **riskklass 2**.

Sodan

I kvarteret Sodan fanns i början på 1900-talet företaget Sodafabriken AB som enligt uppgift tillverkade soda och vattenglas. Kring 1920 startades ett sågeri och hyvleri, nuvarande Hjortens Trävaru. Trävarufabriken huvudverksamhet, inklusive impregnering fanns inom kvarteret Kulverten varför objektet endast bedöms tillhöra **riskklass 3**.

Stenen

Under första hälften av 1900-talet hade Svenska Petroleum (eller Sydsvenska Petroleum) fyra cisterner på fastigheten Stenen 10. Det finns bilder och kartor som visar ungefärligt placering. Enligt uppgift bedrev företaget handel med olja, så cisternerna användes antagligen för

förvaring av petroleumprodukter. På den plats cisternerna stod finns i dag en asfalterad parkeringsplats. **Riskklass 2.**

Landsverk, som senare blev Kockum-Landsverk och därefter Volvo BM har tillverkat stridsvagnar, truckar, grävmaskiner mm. Under hela 1900-talet har företagen haft stor produktion i Landskrona med som mest flera tusen anställda. Landsverk använde stora mängder kemikalier t ex olja, rostskyddsfärg och skärvätskor. Verksamheten bedrevs på ett stort område i flera olika kvarter (Stenen, Virket och Fosfaten). Landsverk finns med som två objekt i kvarteret Stenen, ”Gamla Landsverk” och ”Nya Landsverk” och båda har placerats i **riskklass 2.**

I en av Landsverks gamla lokaler finns sedan 1988 ett ytbehandlingsföretag, Svensk Elpolering. Företaget misstänks avsiktligen ha tömt förbrukade ytbehandlingsbad i avlopp och på gårdsplanen. **Riskklass 2.**

I nordvästra delen av kvarteret finns sedan länge ett elverk där det producerats el med hjälp av dieselgeneratorer. Dessutom finns det och har funnits transformatorer som kan ha innehålla PCB-haltiga oljor inom objektet. Elverket har placerats i **riskklass 2.**

I övrigt består kvarteret av ett kontorshus och en helikopterplatta. Norra Hamnbassängen som framförallt använts av Boliden Bergsöe fylldes igen på 1960-talet. **Riskklass 3.**

Syret

Kvarteret Syret har präglats av skrot- och ytbehandlingsverksamhet samt gastillverkning. De mest betydande företaget som varit verksamma inom kvarteret är Svenska Stängselnät och Landskrona Varmgalvanisering som båda bedrivit ytbehandlingsverksamhet samt AGA som tillverkat gas enligt karbamidmetoden. Idag finns bland annat en färgfabrik, skrot och en mekanisk verkstad inom området. Markundersökningar visar att delar av området är förorenat av bland annat metaller och PCB. Dessa delar har därför placerats i **riskklass 2**, övriga i **riskklass 3.**

Varvsudden

Varvsudden började fyllas ut på 1900-talet och varvsverksamhet startade runt 1917. Varvet har under långa tidsperioder varit ett av Sveriges största. Idag består varvsverksamheten enbart i reparation av båtar. Inom området finns också ett antal andra företag, vissa med anknytning till varvsverksamhet, andra med annan verksamhet, t ex reparationer av järnvägsvagnar (Skandiatransport) och skrot. Scandust, som återvinner metaller ur avfallsprodukter, har inte inventerats i projektet utan kommer att behandlas i ett senare skede. Inom delar av området har det gjorts markundersökningar, bland annat på de platser där målning och blästring förekommit. Kring torrdockan och den gamla maskinhallen uppmättes mycket höga halter av metaller. Större delen av området har placerats i **riskklass 2** men de områden som främst hyst personalutrymmen och kontor tillhör **riskklass 3** enligt inventeringen.

Vetet

I kvarteret Vetet har det funnits diverse mindre verksamheter, mestadels lager. Under 1990-talet fanns det också en skrot (ca 10 år) inom området. **Riskklass 3.**

Viadukten

I kvarteret Viadukten fanns från 1800-talets slut fram till 1966 ett gasverk. En mindre undersökning visar att området är mycket förorenat och objektet har bedömts tillhöra

riskklass 1. På 1960-talet flyttade det som idag heter Thorn Lightning till kvarteret, övriga delar av gasverksområdet används inte idag.

Figur 3. F d stora gasklockan inom kvarteret Viadukten.

1957 startade Järnkonst (idag Thorn Lightning) verksamhet inom nordöstra delen av kvarteret. Man har och haft tillverkning av belysningsarmatur, tvättmaskiner mm. Företaget har haft anläggning för ytbehandling och en omfattande avfettning med klorerade lösningsmedel varför objektet placerats i **riskklass 2**.

Virket

Under ett antal år hade Landsverk sin experimenthall i kvarteret. Det har även funnits en mindre mekanisk verkstad under några år samt bostäder för arbetare vid Landsverk. Idag finns det en del mindre företag i kvarteret. **Riskklass 3**.

Diskussion

Det presenterade inventeringsresultatet (MIFO fas 1) representerar en första bedömning av föroreningsituationen. Riskklassningen utgår från föroreningsituationen i förhållande till dagens markanvändning (industrimark). Riskklassningen kan komma att ändras om nya uppgifter framkommer och materialet skall ses som ett underlag för vidare arbete. Det är t ex viktigt att uppmärksamma föroreningsituationen och genomföra miljötekniska markundersökningar inför en sådan förändring av markanvändningen som kommunen planerar inom delar av området.

Vid inventeringen konstaterades att ett flertal av delområdena är förorenade av den industriella verksamhet som funnits/finns på platsen. Undersökningar från området visar generellt på förhöjda halter metaller och petroleumprodukter i mark och grundvatten. Föroreningsituationen misstänks även påverkas av de fyllnadsmassor av olika ursprung som finns inom stor del av industriområdet. Flera av undersökningarna är mycket översiktliga till sin karaktär och alla föroreningar som misstänks kunna förekomma har inte analyserats. Undersökningarna har inte heller genomförts på de platser där det finns störst misstankar om kraftiga föroreningar.

Verksamheter inom industriområde där Länsstyrelsen bedriver tillsyn, Yara AB, Scandust och Boliden Bergsöe, kommer att inventeras i särskild ordning.

Det bör uppmärksammas att den samlade belastningen från föroreningarna inom området kan ha betydelse för recipienten även om inte respektive delområde i sig utgör någon uppenbar risk. Inom området finns många högt riskklassade objekt inom en förhållandevis liten yta. Det har tidigare konstaterats att sedimenten, främst i hamnbassängerna, är eller har varit väldigt förorenade (hamnbassängerna har muddrats i omgångar). På 1960-talet var Lundåkrabukten utanför hamnområdet svartlistad med avseende på kvicksilver. Hela områdets historiska, nuvarande och framtida belastning på recipienten bör beaktas.

Bilagor

Bilaga 1 Enkät

Bilaga 2 Information på Länsstyrelsen hemsida

Bilaga 3 Objekt som inventerats i projektet

Bilaga 4 Karta över objekt samt riskklass

ENKÄT TILL FÖRETAG I LANDSKRONA VÄSTRA INDUSTRIOMRÅDE

1. Namn på företaget?.....
2. Namn på person som svarar på enkäten?.....
3. Vilken typ av verksamhet bedrivs på företaget idag?.....
.....
4. Har verksamheten förändrats? På vilket sätt då?.....
.....
5. Har det förekommit några olyckor med spill eller läckage av kemikalier (från t ex tankar)?
.....
6. Har det på företaget hanterats lösningsmedel? Om ja, vilka då?.....
.....
7. Vilket år startade Er verksamhet?.....
8. Tidigare verksamhet på fastigheten?.....
.....
9. Har ni erfarenhet av annan verksamhet, i drift eller avvecklad på området?
.....
10. Har det genomförts någon markundersökning på fastighet? Vilket/vilka år och av vem?
.....
11. Finns det någon person som nu arbetar eller har arbetat på företaget under lång tid och har mycket kunskap om vad som skett på fastigheten och i området? Vad heter hon/han?
.....

Länsstyrelsen ber Er svara på enkäten inom 1 vecka. Använd det portofria svarskuvertet. Om Ni har ytterligare information eller frågor kontakta gärna:

Jimmy Nilsson
Miljö och hälsa
Länsstyrelsen i Skåne län
205 15 Malmö
040-25 22 23 telefon
040-25 22 55 fax
Jimmy.Nilsson@m.lst.se

Tack för Er medverkan!

Förorenade områden i Landskrona hamn i fokus

Som ett projekt inom den rikstäckande inventeringen av förorenade områden (MIFO-projektet) inventerar Länsstyrelsen i Skåne län just nu större delen av Västra Industriområdet i Landskrona. Länsstyrelsen har uppmärksammat området därför att där funnits tung industri, t ex gasverk, sekundära metallverk, omfattande varvs- och verkstadsindustri under lång tid, upp emot 100 år.

– Vi vill veta hur förorenat området är och vilka risker det kan innebära för miljön och för människorna som arbetar inom området. Det är viktigt att inte bara fokusera på dagens utsläpp och industrier utan att uppmärksamma tidigare verksamheter som i många fall använt mer miljöfarliga kemikalier och dessutom på ett sätt som man inte skulle acceptera idag, säger Jimmy Nilsson som är huvudansvarig för inventeringen av hamnområdet.

Inventeringen inleddes med att en enkät gick ut till alla aktiva verksamheter inom området. Syftet var att informera om inventeringen och för att förhoppningsvis få information om tidigare verksamheter och deras hantering av farliga kemikalier t ex klorerade lösningsmedel. Vidare studeras kartor, flygbilder och handlingar hos kommunen och Länsstyrelsen.

– En av de mest värdefulla källorna till information är berättelser från personer som under en längre tid varit verksamma inom området, menar Jimmy Nilsson. Länsstyrelsen tar därför tacksamt emot information om området, t ex olyckor, utsläpp, intensiv kemikaliehantering.

Idag har många av industrierna avvecklats eller flyttat till ny plats och för delar av området diskuterar man en annan användning än den tyngre industri som funnits på platsen. Generellt är det viktigt att uppmärksamma föroreningssituationen vid förändrad markanvändning då kraven på mark avsedd för t ex bostäder är mycket högre än för ett industriområde.

Resultatet från inventeringen beräknas kunna presenteras strax efter midsommar.

För ytterligare information, kontakta Jimmy Nilsson 040/044- 252223.

Sidansvarig: Sara Fredström

Senast uppdaterad: 2004-06-11 | Kontakta: webmaster@m.lst.se

Länsstyrelsen i Skåne län

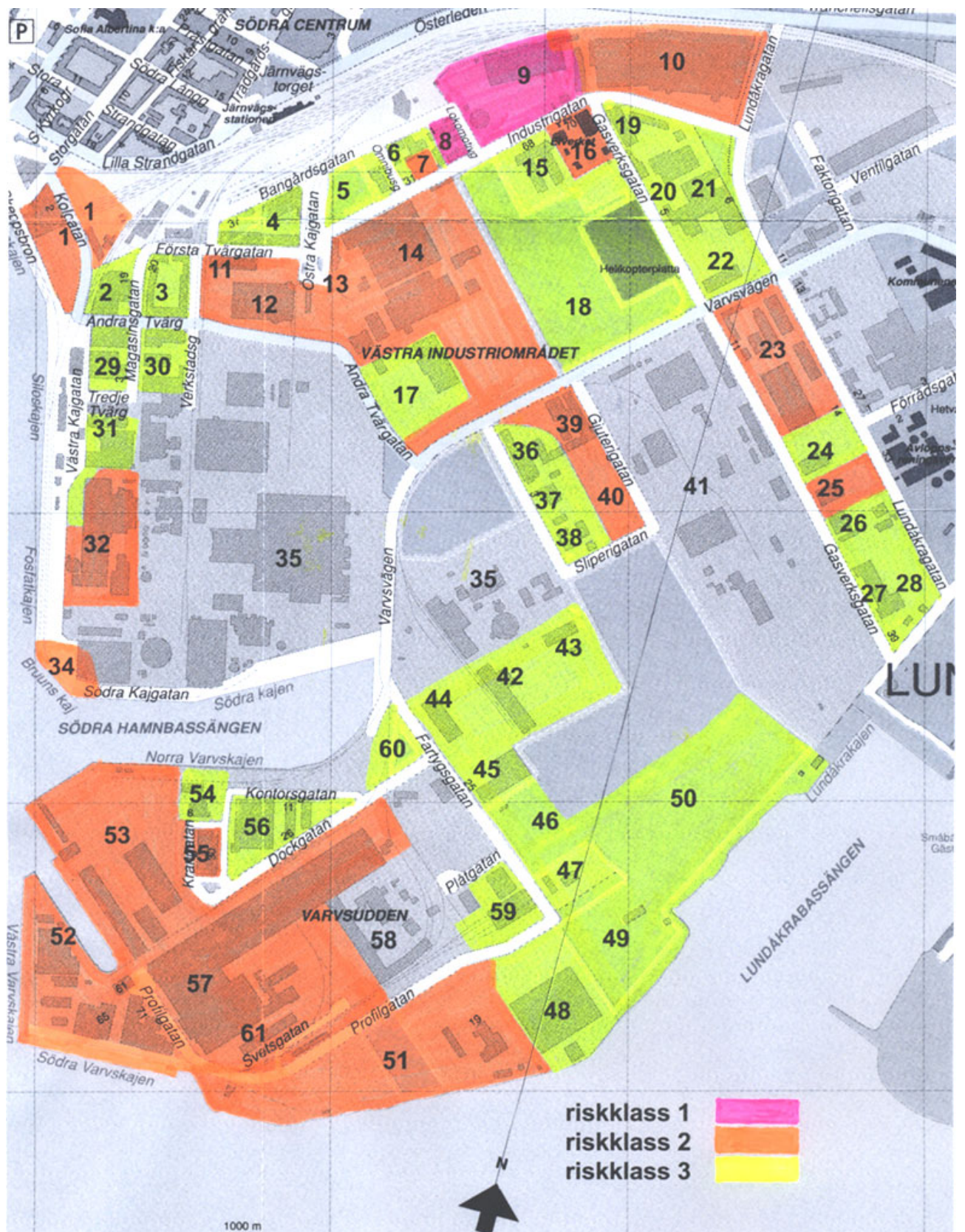
Tel: 040/044 - 25 20 00 | E-post: lansstyrelsen@m.lst.se

Bilaga 3

Objekt ID	Objekt	Fastighet	Riskklass	Nr på karta
1282-0022	Fd Kirurgiska Sliperiet m fl	Lokstallet 15	1	8
1282-0021	Gasverk, kv Viadukten	Viadukten 6	1	9
1282-0070	Varv, skrothantering	Bulten 7, 11, 12	2	51
1282-0088	Varvet (pannum)	Flytdockan 1	2	55
1282-0100	fd Supra, fabrik	Fosfasten 15-18	2	32
1282-0025	Galvanoverken	Kulverten 3	2	25
1282-0063	Fd kemtvätt	Lokstallet 12	2	7
1282-0101	Oljeförädling och skrot	Lundåkra 1:1	2	34
1282-0062	Koltomter, Skeppsbron	Lundåkra 3:6, 9:1, 9:2	2	1
1282-0104	Varvet, traversunderhåll	Skeppsvarvet 2 och 13	2	61
1282-0097	Varvet, plåthallen och plåtgården	Skeppsvarvet 3	2	57
1282-0074	Varvet, maskinverkstad m.m	Skeppsvarvet 4, 9, 11, 12	2	52
1282-0084	Varvet och skrothantering	Skeppsvarvet 5	2	53
1282-0061	Svenska Petroleum	Stenen 10	2	13
1282-0072	"Nya" Landsverk	Stenen 10	2	14
1282-0060	"Gamla" Landsverk	Stenen 11	2	12
1282-0068	Elpolering	Stenen 12	2	11
1282-0095	Elverk	Stenen 3	2	16
1282-0011	Skrot på Gjuterigatan	Syret 5, 15	2	40
1282-0018	Fd Varmförzinkning/Sv Stängselnät	Syret 7	2	39
1282-0014	Thorn Lighting (Ö om fd Gasverksg)	Viadukten 5	2	10
1282-0078	Plastindustri/fd industrihotell	Bulten 10	3	44
1282-0077	Asfaltverk	Bulten 13	3	46
1282-0096	Bulten 14	Bulten 14	3	49
1282-0089	Skrot på Bulten 15	Bulten 15	3	42
1282-0093	Bulten 16	Bulten 16	3	50
1282-0099	Mindre verkstad på Bulten 4	Bulten 4	3	43
1282-0080	Tryckeri och fd upplagsområde	Bulten 6	3	45
1282-0103	Verkstad på Bulten 8	Bulten 8	3	47
1282-0079	Industrilokaler på Bulten 9	Bulten 9	3	48
1282-0073	Mekanisk verkstad i kv Fosfaten	Fosfaten 1, 10, 14	3	30
1282-0091	Nordkalk	Fosfaten 17	3	31
1282-0086	Limfabrik	Hartslimmet 2	3	19
1282-0067	Hartslimmet 4 och 7	Hartslimmet 4, 7	3	21
1282-0066	Åkeri i kv Hartslimmet	Hartslimmet 5, 8	3	22
1282-0065	Bilverkstad på Hartslimmet 6	Hartslimmet 6	3	20
1282-0059	Fd reparation av järnvägsvagnar	Kaffet 1	3	2
1282-0054	Kv Kolet	Kolet 1-2	3	5
1282-0087	Deponi på Kulverten 10 och 11	Kulverten 10, 11	3	28
1282-0092	Deponi och bilverks. på Kulverten 12	Kulverten 12	3	27
1282-0069	Betongfabrik i kv Kulverten	Kulverten 2	3	24
1282-0085	Mekanisk verkstad i kv Kulverten	Kulverten 4, 5, 8	3	26
1282-0064	Bilverkstad, kv Lokstallet	Lokstallet 6, 10, 14	3	6
1282-0076	Mekanisk verkstad i kv Plåtgården	Plåtgården 1	3	59
1282-0082	Skeppsbyggaren 1	Skeppsbyggaren 1	3	60
1282-0090	Varvet, mässen och huvudkontor	Skeppsvarvet 1, Lundåkra 12:10	3	54
1282-0053	Sågverk, kv Sodan	Sodan 1	3	3
1282-0075	Kv Stapelbädden	Stapelbädden 1-3	3	56
1282-0094	Lager och kontor på Stenen 1	Stenen 1	3	15
1282-0055	Norra Hamnbassängen	Stenen 2, 4, 5, 6, 7	3	18
1282-0102	Stenen 9	Stenen 9	3	17

1282-0058	"Nya" acetylenegasfabriken	Syret 12, 13	3	38
1282-0056	Ladora/Bruces/Svenska Stängselnät	Syret 14	3	36
1282-0057	Acetylenegasstillv. gamla fabriken	Syret 3	3	37
1282-0017	Skrot i kv Vetet	Vetet 1-5	3	29
1282-0071	Landsverk, kv Virket	Virket 1	3	4
<hr/>				
	Boliden Bergsöe AB	Bulten 1-2		41
	Hydro Agri	Fosfaten 11, 12, 13, 19, Bulten 3, 5		35
	Scandust AB	Skeppsvarvet, Plåtgården 2, Varvsarbetaren		58
1282-0013	Ernst Hjort Trävaru AB	Kulverten 9	2	23

Östra Boulevarden 62 A, 291 86 Kristianstad
Kungsgatan 13, 205 15 Malmö
Tel 044/040-25 20 00, Fax 044/040-25 21 10
Epost lansstyrelsen@m.lst.se
www.m.lst.se

www.m.lst.se